

1. Eren, çalışkan ve disiplinli bir öğrencidir. Sınav haftası yaklaşmış olmasına rağmen arkadaşları onu hafta sonu planladıkları bir geziye çağırdı. Eren, ders çalışmakla geziye gitmek arasında kararsız kaldı. “Eğer ders çalışırsam sınavda başarılı olurum. Geziye gidersem eksik konularımı çalışamam ve başarımla düşebilir.” diye düşündü. Sonunda ders çalışmaya karar verdi. Çalışmasının karşılığı olarak sınavdan yüksek not aldı.

Bu olaydan hareketle insanın iradesini ve sorumluluğunu kader bağlamında açıklayınız.

2. Eda, haberleri izlerken hafta boyunca yüksek miktarda yağış beklendiğini öğrendi. Bunun üzerine hangi önlemleri alabileceğini araştırdı. Öğrendiği bilgiler doğrultusunda yağıştan zarar görmemek için kapı ve pencerelerini kontrol etti, evinin önündeki kuru yaprakları süpürerek kanalları temizledi, bahçedeki bitkilerin üzerine örttü, arabasını garaja koydu. Hafta boyu süren şiddetli yağıştan Eda'nın evi hiç zarar görmezken tedbir almayan komşuları mağdur oldu.

İnsanın ilminin, iradesinin ve sorumluluklarının kaderiyle ilişkisini yukarıda verilen örnek olay üzerinden açıklayınız.

İlim-Kader ilişkisi:

İrade-Kader ilişkisi:

Sorumluluk-Kader ilişkisi:

3. Hz. Muhammed (sav), 571 yılında Mekke’de dünyaya gelmiştir. Doğduğu günden vefat ettiği güne kadar örnek bir hayat yaşamıştır. Peygamberlik göreviyle birlikte insanlara doğruluğu, adaleti, merhameti ve Yüce Allah’ın verdiği nimetleri helal yoldan kazanmayı, bu nimetleri bilinçli şekilde kullanmayı öğütlemiştir. Allah’tan (cc) aldığı vahyi tebliğ ederek İslam’ın hayata yansımaları için çaba sarf etmiştir. Altmış üç yaşındayken Medine’de hayat yolculuğu sona ermiştir.

Bu metin kader inancıyla ilgili hangi temel kavramlara işaret etmektedir? Bu kavramları metinde kendilerine karşılık gelen ifadelerle eşleştirerek tabloya yazınız.

Kavram	Kavramın Metinde İfade Ediliş Şekli
1-	
2-	
3-	

4. “... Kararını verdiğin zaman da artık Allah’a dayanıp güven. Çünkü Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever.” (Al-i İmran suresi 159. ayet)

Bu ayette altı çizilerek vurgulanan kavram nedir? Bu kavramın ne anlama geldiğini belirtiniz ve kavramı bir örnekle açıklayınız.

5. Yusuf her gün okula bisikletiyle gider, okulun önündeki demir parmaklıklara bisikletini kilitlerdi. Ancak bu sefer acelesi olduğu için onu kilitlemeyi ihmal etmişti. Okul çıkışı eve dönmek için bisikletini almaya yöneldiğinde onun yerinde olmadığını fark etti. Büyük bir üzüntüyle eve döndü. Başına gelenleri ailesine anlattığında babası ona bisikletini neden kilitlemediğini sordu. Yusuf şöyle cevap verdi: "Kaderimde varsa zaten çalınacaktı. Kilitlesem de bir şey değişmeyecekti. Demek ki Allah (cc) böyle yazmış..."

Buna göre Yusuf'un kader anlayışında nasıl bir yanlışlık vardır? Açıklayınız.

6. "Allâhü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm

Lâ te'ħuzühû sinetüvvelâ nevm

..... (I)

Menzellezî yeşfeu indehû illâ biiznih

Ya'lemü mâbeyne eydîhim vemâ ħalfehüm

Velâ yuħîtûne bişey'immin ilmihî illâ bimâ şâ'

Vesia kürsiyyühüs semâvâti vel ard

..... (II)

Vehüvel aliyyül azîm"

a. Ayetelkürsi'de boş bırakılan bölümleri tamamlayınız.

I.

II.

b. Ayette altı çizili bölümün ne anlama geldiğini yazınız.

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
DKAB.8.1.2. İnsanın ilmi, iradesi, sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.	1
DKAB.8.1.2. İnsanın ilmi, iradesi, sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.	2
DKAB.8.1.3. Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.	3
DKAB.8.1.3. Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.	4
DKAB.8.1.4. Toplumda kader ve kaza ile ilgili yaygın olan yanlış anlayışları sorgular.	5
DKAB.8.1.6. Ayetelküresi'yi okur, anlamını söyler.	6

PUANLAMA TABLOSU						
1. SORU	2. SORU	3. SORU	4. SORU	5. SORU	6. SORU	TOPLAM
20	15	15	15	20	a 10	b 5
						100

ÇÖZÜMLER

1. Tam Puan (20 Puan)

İnsanın özgür iradesiyle verdiği kararlardan sorumlu olacağının ve kaderin kişinin kendi tercihlerinin sonuçlarını kapsayan ilahi bir plan olduğunun belirtilmesi hâlinde tam puan verilecektir.

Örnek cevap:

Eren'in yaşadığı durum insanın özgür iradesiyle yaptığı tercihlerden sorumlu olduğunu göstermektedir. Eren ders çalışmayı tercih etmiş, bunun sonucunda başarıya ulaşmıştır. Kader, Eren'in iradesiyle yaptığı seçimin sonucunu da içine alan ilahi bir düzendir. Bu olay, insanın kendi tercihlerinden sorumlu olduğunu ve tercihlerin kaderin gerçekleşmesinde etkili olduğunu ortaya koyar.

Kısmi Puan (10+10 Puan)

İnsanın iradesiyle yaptığı tercihlerden sorumlu olduğunun belirtilmesi durumunda veya olayın sadece kaderle ilişkilendirilmesi hâlinde kısmi puanlama yapılacaktır.

Sıfır Puan

Cevap kısmı boş bırakılırsa ya da metinle ilgisi olmayan cevaplar verilirse puan verilmeyecektir.

2. Tam Puan (15 Puan)

İlim-Kader ilişkisi: İnsanın düşünme, araştırma ve öğrenme becerilerine sahip bir varlık olduğunun belirtilmesi gerekmektedir.

İrade-Kader ilişkisi: Cüzi iradeden ve cüzi iradenin insanın kendi tercihlerini yapmasını sağlayan sınırlı özgür iradesi olduğundan bahsedilmesi gerekmektedir.

Sorumluluk-Kader ilişkisi: İnsanın akıl sahibi bir varlık olarak davranışlarından sorumlu olduğunun belirtilmesi gerekmektedir.

Tüm bu cevapların yazılması hâlinde tam puan verilecektir.

Örnek cevap:

İlim-Kader ilişkisi: Eda'nın yağmurun yağacağını haber almasıyla gereken tedbirleri araştırmayı düşünmesi, araştırma yaparak neler yapabileceğini öğrenmesi onun kendi çabasının ürünü olarak ilim-kader ilişkisine bir örnektir.

İrade-Kader ilişkisi: Eda'nın gerekli tedbirleri alması cüzi iradedir. Cüzi irade, Allah (cc) tarafından insanlara verilmiş olan, insanın kendi tercihlerini yapmasını sağlayan sınırlı özgür iradesidir.

Sorumluluk-Kader ilişkisi: İnsan akıllı bir varlıktır ve kendi davranışlarından sorumludur. Eda gerekli tedbirleri alarak sorumluluklarını yerine getirmiştir.

Kısmi Puan (5+5+5 Puan)

İlim-Kader ilişkisi: İnsanın düşünme, araştırma ve öğrenme özelliklerinden bahsedilmesi hâlinde beş puan verilecektir. Belirtilen özelliklerin bir tanesinin yazılması hâlinde üç puan verilecektir.

İrade-Kader ilişkisi: Cüzi iradeden ve cüzi iradenin insanın kendi tercihlerini yapmasını sağlayan sınırlı özgür iradesi olduğundan bahsedilmesi hâlinde beş puan verilecektir.

Bunlardan bir tanesinin yazılması hâlinde üç puan verilecektir.

Sorumluluk-Kader ilişkisi: İnsanın akıl sahibi bir varlık olarak davranışlarından sorumlu olduğunun belirtilmesi hâlinde beş puan verilecektir. Akıl ve sorumluluk sahibi olması durumlarından bir tanesinin yazılması hâlinde üç puan verilecektir.

Sıfır Puan

Cevap kısmı boş bırakılırsa ya da metinle ilgisi olmayan cevaplar verilirse puan verilmeyecektir.

3. Tam Puan (15 Puan)

Öğrenci her üç kavramı da doğru yazar ve metindeki karşılığıyla eksiksiz ilişkilendirirse tam puan verilecektir.

Örnek cevap:

Ömür: "Doğduğu günden vefat ettiği güne kadar..."

Rızık: "Yüce Allah'ın verdiği nimetleri..."

Ecel: "... hayat yolculuğu sona ermiştir."

Kısmi Puan (2+2+2+3+3+3 Puan)

Ömür, rızık ve ecel kavramlarının her biri için ikişer puan verilecektir.

Ömür, rızık ve ecel kavramlarının metindeki doğru karşılığı için üçer puan verilecektir.

Sıfır Puan

Cevap kısmı boş bırakılırsa ya da metinle ilgisi olmayan cevaplar verilirse puan verilmeyecektir.

4. Tam Puan (15 Puan)

Öğrenci, tevekkül kavramını doğru yazmış, açıklamasında hem çaba hem de Allah'a (cc) güven boyutuna yer vermiş ve açıklamayı anlamlı bir örnekle desteklemişse tam puan verilecektir.

Örnek cevap:

Ayette altı çizilen bölümde tevekkül kavramı ifade edilmektedir.

Tevekkül: Allah'a (cc) dayanıp güvenmek, çaba gösterirken sonucu O'na bırakmak ve daima O'nun desteğine güvenmektir.

Örnek: Bir öğrenci sınav öncesinde derslerine çalışır, elinden geleni yapar ancak başarısının sonucunu Allah'a (cc) bırakır ve O'na güvenir.

Kısmi Puan (5+5+5 Puan)

Kavram doğru ifade edilmişse beş puan verilecektir.

Tevekkül kavramı doğru tanımlanmışsa beş puan verilecektir.

Doğru bir örnek verilmişse beş puan verilecektir.

Sıfır Puan

Cevap kısmı boş bırakılırsa ya da soruyla ilgisi olmayan cevaplar verilirse puan verilmeyecektir.

5. Tam Puan (20 Puan)

Yusuf'un kader anlayışındaki yanlışlık insanın irade ve sorumluluğunu yok saymasıdır. Doğru kader anlayışına sahip bir kişiden bisikletini korumak için tedbir alıp onu kilitlemesi beklenir. Çünkü kadere iman etmek, insanın sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. İnsan akıl ve irade sahibi bir varlık olduğu için davranışlarından sorumludur. Doğru kader anlayışı, tedbir ve çabadan sonra Allah'a (cc) güvenmeyi gerektirir.

Kısmi Puan (6+6+8 Puan)

İnsanın akıl, irade ve sorumluluk sahibi olduğu belirtilmişse altı puan verilecektir.

Tedbir almanın gerekliliğine değinilmişse altı puan verilecektir.

Doğru kader anlayışı tedbir ve tevekkül çerçevesinde tanımlanmışsa sekiz puan verilecektir.

Sıfır Puan

Cevap kısmı boş bırakılırsa ya da metinle ilgisi olmayan cevaplar verilirse puan verilmeyecektir.

6. a)

Tam Puan (10 Puan)

- I. Lehû mâ fissemâvâtî vemâ fil ard
- II. Velâ yeûdühû hıfzuhümâ

Ayetelkürsi'de boş bırakılan bölümler doğru bir şekilde tamamlanmışsa tam puan verilecektir.

Kısmi Puan (5+5 Puan)

- I. bölüm doğru tamamlanmışsa beş puan verilecektir.
- II. bölüm doğru tamamlanmışsa beş puan verilecektir.

Sıfır Puan

Cevap kısmı boş bırakılırsa ya da Ayetelkürsi ile ilgisi olmayan cevaplar verilirse puan verilmeyecektir.

b)

Tam Puan (5 Puan)

“Allah, O’ndan başka tanrı yoktur; diridir, her şeyin varlığı O’na bağlı ve dayalıdır.”

Ayetelkürsi’de altı çizili ifadenin anlamı doğru bir şekilde yazılmışsa tam puan verilecektir.

Kısmi Puan (2+3 Puan)

“Allah, O’ndan başka tanrı yoktur.” ifadesinin yazılması hâlinde iki puan verilecektir.

“Diridir, her şeyin varlığı O’na bağlı ve dayalıdır.” ifadesinin yazılması hâlinde üç puan verilecektir.

Sıfır Puan

Cevap kısmı boş bırakılırsa ya da altı çizili ifadenin anlamı dışında cevaplar verilirse puan verilmeyecektir.

8. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

1. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

1. SINAV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 8

Kazanım: DKAB.8.1.1. Kader ve kaza inancını ayet ve hadislerle açıklar.

1. Ali akşam yemeğinden sonra televizyonda belgesel izliyordu. İzlediği belgesel, dünyadaki farklı okyanusları ve denizleri hakkında ilginç bilgiler veriyordu. Belgeseldeki anlatıcı, Atlas Okyanusu ve Akdeniz'in sularının yoğunluk ve tuzluluk farkından dolayı birbirine karışmadığını açıkladı. Bu bilgiden çok etkilenen Ali, annesinin yanına geldi ve "Anne Atlas Okyanusu ile Akdeniz'in suları birbirine karışmıyormuş! Sence bu nasıl mümkün olabilir?" diye heyecanla sordu. Annesi gülümseyerek "Yavrucuğum, bu mucizevi bir olay. Allah, Rahman Suresi 19 ve 20. ayetlerinde 'İki denizi birbirine kavuşmak üzere salıvermiştir. Ama aralarında bir engel var, birbirlerine karışmazlar.' diye buyurmuştur." cevabını verdi.

Metinde yer alan ayetin evrendeki yasalardan hangisi ile doğrudan ilgili olduğunu yazarak açıklayınız.

Kazanım: DKAB.8.1.2. İnsanın ilmi, iradesi, sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.

2. Mehmet amca yıllardır çiftçilik yapmaktadır. Ancak son yıllarda suların azalması nedeniyle tarlasından yeterince verim alamamaktadır. Bu duruma çok üzülerek "Demek ki kaderde bundan sonra bu kadar ürün almak varmış." der. Mehmet amcanın üzüldüğünü gören gençlerden biri, ona modern tarım teknikleri hakkında bilgi vererek "Bu yöntemleri deneyebilirsin." der. Bu tavsiyeyi dinleyen Mehmet amca, eğitimlere katılır ve toprak analizi yaptırarak tarlasında hangi bitkilerin daha iyi yetişeceğini öğrenir. Modern tarım teknikleri ve doğru sulama yöntemleriyle Mehmet amcanın tarlasındaki verim artmaya başlar. Mehmet amca tarlasından geçen yıl aldığı ürünün yaklaşık iki katı daha fazla ürün elde eder.

Bu metni insanın iradesi ve sorumluluğu ile ilişkilendirerek açıklayınız.

Kazanım: DKAB.8.1.3. Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.

3. Tarih boyunca Allah'ın gönderdiği tüm peygamberler çalışmayı, rızkını helal yollardan aramayı ilke edinmiş ve ailesinin geçimini çalışarak sağlamıştır. Örneğin Hz. Muhammed (sav) çocukluğunda çobanlık yapmış, daha sonra da ticaretle uğraşmıştır. Hz. Davud demircilik, Hz. İdris ise terzilik yapmıştır.

Verilen metni emek ve rızık kavramları çerçevesinde yorumlayınız.

Kazanım: DKAB.8.1.3. Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.

DKAB.8.1.4. Toplumda kader ve kaza ile ilgili yaygın olan yanlış anlayışları sorgular.

4. Köyde yaşayan Hatice teyze, bir süredir öksürük ve hâlsizlikten şikâyetçiydi. Köylüler, ona, doktora gitmesini tavsiye ettikçe Hatice teyze hep aynı cevabı veriyordu: “Kaderimde ne varsa o olur. Her şey Allah’tan gelir, doktora gitmeye gerek yok.” Hatice teyzenin komşusu Zeynep, bu durumu gördükçe üzülüyordu. Bir gün Zeynep, Hatice teyzeyi ziyarete gitti. Ona “Teyze, hastalığın kaderinde olabilir ama Allah tedavi yollarını da bizim için yarattı. Doktora gitmek, ilaç almak da kaderimizin bir parçası olabilir değil mi?” dedi. Hatice teyze, biraz duraklayarak “Ama Allah ne derse o olur, çabalasam da boşuna.” diye yanıtladı.

Hatice teyzenin bu anlayışını kader ile ilgili kavramlarla ilişkilendirerek açıklayınız.

1. SINAV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 8

Kazanım: DKAB.8.1.4. Toplumda kader ve kaza ile ilgili yaygın olan yanlış anlayışları sorgular.

5. “Ben ne şanssızım, kadersizim.”
“Kara talihime küseyim.”
“Ne yapalım kaderim böyleymiş.”

Bu ifadeleri doğru kader anlayışıyla ilişkilendirerek açıklayınız.

Kazanım: DKAB.8.1.5. Hz. Musa’nın (a.s.) hayatını ana hatlarıyla tanır.

6. Hz. Musa’nın mucizelerinden ikisini yazınız.

Kazanım: DKAB.8.1.6. Ayet el-Kürsi'yi okur, anlamını söyler.

7. Bismillâhirrahmânirrahîm.

Allâhü lâ ilâhe illâ hüvel hayyül kayyûm. Lâ te'huzühû sinetün ve lâ nevm. Lehû mâ fis-semâvâtî vemâ fil ard.

I

Menzellezî yeşfeu indehû illâ biiznih. Ya'lemü mâ beyne eydîhim ve mâ halfehüm. Velâ yühîtüne bişey'in min ilmihî illâ bimâ şâ'. Vesia kürsiyyühüssemâvâtî vel ard. Velâ yeûdühû hıfzuhümâ. Ve hüvel aliyyül azîm.

II

Ayet el-Kürsi'de altı çizili ayetlerin ne anlama geldiğini yazınız.

I.

II.

Kazanım: DKAB.8.2.1. İslam'ın paylaşma ve yardımlaşmaya verdiği önemi ayet ve hadisler ışığında yorumlar.

8. "Yarım hurma vermek suretiyle de olsa kendinizi ateşten koruyunuz. Sadaka için bu miktarı da bulamayanlar, güzel bir sözle olsun kendilerini korusunlar."

Bu hadiste paylaşmak ve yardımlaşmak kavramları ile ilgili anlatılmak isteneni yazınız.

8. SINIF 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağı- nın önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

8. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Konu Soru Dağılım Tablosu

Ünite	Öğrenme Alanı	Kazanımlar	1. Sınav		
			İl/ilçe Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	
				1. Senaryo	2. Senaryo
Kader İnancı	1. Kader ve Kaza İnancı	8.1.1. Kader ve kaza inancını ayet ve hadislerle açıklar.	5	1	1
	2. İnsanın İradesi ve Kader	8.1.2. İnsanın ilmi, iradesi, sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.	4	1	2
	3. Kaderle İlgili Kavramlar	8.1.3. Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.	5	1	1
		8.1.4. Toplumda kader ve kaza ile ilgili yaygın olan yanlış anlayışları sorgular.	2	1	1
	4. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. Musa (a.s.)	8.1.5. Hz. Musa'nın (a.s.) hayatını ana hatlarıyla tanıır.	2	1	1
	5. Bir Ayet Tanıyorum: Ayet el-Kürsi ve Anlamı	8.1.6. Ayet el-Kürsi'yi okur, anlamını söyler.	2	1	1

- İl/ilçe genelinde yapılacak ortak sınavlarda çoktan seçmeli sorular üzerinden, 20 soru göz önünde bulundurularak planla- ma yapılmıştır.
- Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir.

1. SINAV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 8

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

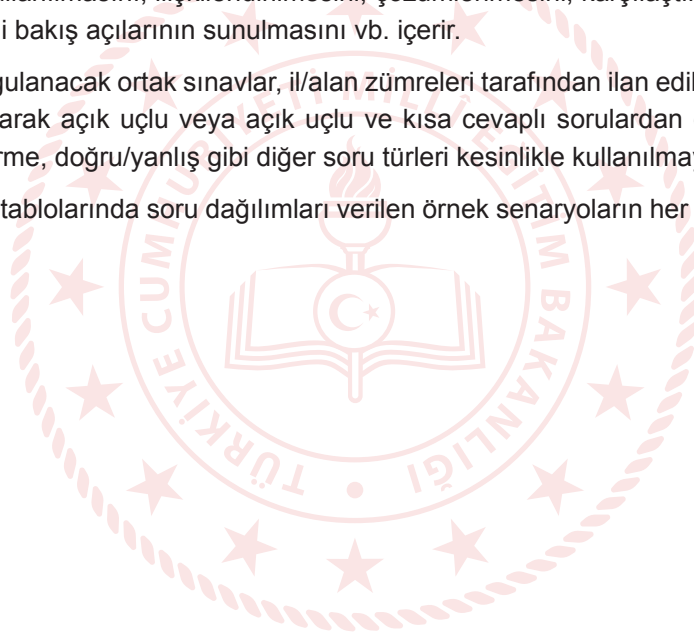
Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğe benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Örnek Senaryo 1

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
4 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular <i>Senaryo 1'deki 1, 3, 5 ve 6. sorular</i>
2 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular <i>Senaryo 1'deki 2 ve 4. sorular</i>

1. SINAV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 8

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: 8.1.1. Kader ve kaza inancını ayet ve hadislerle açıklar.

Sünnetullah kavramı kapsamında evrendeki fiziksel, biyolojik ve toplumsal yasalara yer verilir.

1. “Güneş ve Ay bir hesaba göre hareket etmektedir.” (Rahmân suresi, 5. ayet)

Bu ayetin evrendeki yasalardan hangisi ile doğrudan ilişkili olduğunu yazınız.

Kazanım: 8.1.2. İnsanın ilmi, iradesi, sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.

2. “Yeryüzünde dolaşın da önceki milletlerin sonlarının nasıl olduğuna bakın. Onların çoğu Allah’a ortak koşan kimselerdi.” (Rûm suresi, 42. ayet)

Bu ayeti insanın sorumluluğu ve iradesi bakımından açıklayınız.

Kazanım: 8.1.3. Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.

3. Bir sahabe Hz. Muhammed’e (sav) gelerek “Ben devemi bağlamadan mı yoksa bağlayarak mı Allah’a güveneyim?” dedi. O “Bağlayarak Allah’a güven.” diye cevap verdi.

Bu olayda kader ile ilgili kavramlardan hangisi vurgulanmaktadır? Açıklayınız.

SENARYO 1

Kazanım: 8.1.4. Toplumda kader ve kaza ile ilgili yaygın olan yanlış anlayışları sorgular.

4. Hz. Ömer bir topluluğun yanından geçerken onların boş boş oturduklarını görünce “Sizler ne yapıyorsunuz?” diye sordu. Onlar “Bizler Allah’a tevekkül ediyoruz.” dedi. Hz. Ömer bunun üzerine “Sizler Allah’a tevekkül etmiyorsunuz, hazır yiyicisiniz.” diyerek onların bu tutumunu kınadı.

Bu olaya göre kader anlayışının insana öncelikle neyi kazandırması beklenir? Açıklayınız.

Kazanım: 8.1.5. Hz. Musa’nın hayatını ana hatlarıyla tanır.

5. Hz. Musa’nın tebliğ görevinde ona destek veren peygamberin ismini yazınız.

Kazanım: 8.1.6. Ayet el-Kürsi’yi okur, anlamını söyler.

6. İslam kültüründe “yatarken, yolculuğa çıkarken, bir sıkıntı anında vb.” durumlarda okunan, Bakara suresinin 255. ayeti hangi isimle anılır?

1. SINAV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 8

Örnek Senaryo 2

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
3 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 2'deki 1, 6 ve 7. sorular
4 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 2'deki 2, 3, 4 ve 5. sorular

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: 8.1.1. Kader ve kaza inancını ayet ve hadislerle açıklar.

Sünnetullah kavramı kapsamında evrendeki fiziksel, biyolojik ve toplumsal yasalara yer verilir.

1. “Allah her canlıyı sudan yarattı...” (Nûr suresi, 45. ayet)

Bu ayetin evrendeki yasalardan hangisi ile doğrudan ilişkili olduğunu yazınız.

Kazanım: 8.1.2. İnsanın ilmi, iradesi, sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.

2. “Dua ettiğinizde Allah’tan isteyin, yardım istediğinizde de Allah’tan isteyin. Şunu bilin ki insanlar size fayda veya zarar vermek için bir araya gelseler Allah istemedikçe size ne fayda ne de zarar verebilir.”

Bu hadisi, külli ve cüzi irade ilişkisi bakımından açıklayınız.

Kazanım: 8.1.2. İnsanın ilmi, iradesi, sorumluluğu ile kader arasında ilişki kurar.

3. “... Bir toplum kendisini değiştirmedikçe Allah da onları değiştirmez...” (Ra’d suresi, 11. ayet)

Bu ayeti insanın sorumluluğu ve kader ilişkisi bakımından açıklayınız.

1. SINAV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 8

SENARYO 2

Kazanım: 8.1.3. Kaza ve kader ile ilgili kavramları analiz eder.

4. “Allah, kimseyi gücünün yetmeyeceği şeyle sorumlu tutmaz. Herkesin yaptığı iyilik kendi yararına, işlediği günahlar da kendi zararındır.” (Bakara suresi, 286. ayet)

Bu ayeti, insanın iradesi ve sorumluluğu bakımından açıklayınız.

Kazanım: 8.1.4. Toplumda kader ve kaza ile ilgili yaygın olan yanlış anlayışları sorgular.

5. Bir sahabe Hz. Muhammed’e (sav) “Dualarla şifa istememiz, ilaçla tedavi olmamız ve hastalıklara karşı tedbirler almamız Allah’ın bizim hakkımızdaki kaderini engeller mi?” diye soru. O, “Bunlar da Allah’ın insanlar için koyduğu yasaların içindedir.” buyurdu.

Bu olayı tedbir ve kader ilişkisi bakımından açıklayınız.

Kazanım: 8.1.5. Hz. Musa’nın hayatını ana hatlarıyla tanır.

6. Hz. Musa’nın ilk kez tebliğ görevini yaptığı bölgenin adını yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: 8.1.6. Ayet el-Kürsi'yi okur, anlamını söyler.

7. Ayete'l-Kürsi'de yer alan Allah'ın sıfatlarından ikisini yazınız.

